

KADINLAR

LINUX

Pınar Yanardağ

pınar ~ comu edu tr

Linux ve Özgür Yazılım Şenliği - 2006

Sorular, Sorunlar...

- "Kız arkadaşımı Linux kullanmaya nasıl teşvik edebilirim?"

- "Linux Kullanıcı Grubu'nda neredeyse hiç kadın yok, katılmalarını nasıl sağlayabilirim?"

- "Açık kaynak dünyasında neden daha fazla kadın yok?"

Cinsel ayrımcılık gerçekten öldü mü?

Sydney LKG e-posta listesine, bir kadın tarafından atılan bir ileti;

From: Catie Flick <liedra@xxxxxxxxxxx>

This is a small experience chunk that you might find useful if you decide to upgrade your motherboard.. mainly, what went wrong with my upgrade and how I fixed it :) (I'm writing this because I didn't know about it, so it's possible that someone else doesn't too ;)

(...)

Sonraki iletiler, sorunu "aşırı-gerilmiş dişi" olarak teşhis ediyorlar;

From: Steve Kowalik <stevenk@xxxxxxxxxxxxxxxx>

At 12:59 pm, Sunday, Gnuthad mumbled:

> > some more. Back with 512M more RAM, I ended up frying my other 128M
> > stick by, er, putting it in backwards. It's now a nice keyring. Don't
> > try putting RAM in in the dark of under the desk ;)
>

> How did you even manage to get the memory into the slot? Last time I
> checked, DIMMs and DDR were both keyed and can only be inserted one
> way without physically brweaking either the slot or the stick.
>

Never underestimate the strength of a stressed-female installing more RAM.

devam...

Onu soğutmak için yeterli bir cevap geliyor;

"Gnuthad" <slug-chat@xxxxxxxxxxxxxxxx>

```
> On 28 Oct, Gnuthad wrote:  
> Well, it was dark, you see, so I pushed it in as hard as I could and  
> thought the little catches were in properly... but they weren't. One  
> powerup and slight burning smell... ooh, what's that? hmm, better power  
> off... put hand in to feel RAM... shit, it burned me! Run to cold water  
> tap, etc.
```

Uh huh, the reply of "over-stressed female" appears to be totally correct :P

Başka bir kadından esprili ve kahramanca bir cevap geliyor;

From: Mary Gardiner <slug@xxxxxxxxxxxxxxxx>

```
> Uh huh, the reply of "over-stressed female" appears to be totally  
> correct :P
```

Tell me about it.

(...)

I'll omit the ridiculous high pitched giggling we indulged in for the sake of your sanity.

"So, um, you know, those um, computer things?"

"Oh yeah, they're kind of scary. Like, you know, really scary. Hard and stuff. It makes me, like, stress, and stuff.

devam ...

Verilen sarkastik cevaba rağmen, adam hala hızını alamıyor;

From: "Gnuthad" <slug-chat@xxxxxxxxxxxxxxxx>

ROFLMAO

Gnuthad

On 29, Mary Gardiner <slug@xxxxxxxxxxxxxxxx> said:

(...)

Ve en sonunda, birinden olması gerektiği gibi bir cevap geliyor;

From: "David Kempe" <dave@xxxxxxxxxxxxxxxx>

> Remind me to contribute more often.

Catie, please contribute more often.

I enjoy your comments and posts they are often plenty more insightful than some of the half-arsed posts from people who haven't yet learnt when to keep their mouths shut. In particular, although I may not agree with you point of view, I enjoyed reading the recent thread with jdub about GPL vs freedom... :)

Thanks for being a valued contributor to the list.

Dave

Niçin Linux'la ilgilenen çok az kadın var?

● "Kadınlar bilgisayarlara ilgi duymuyorlar işte hepsi bu!"

- Yoksa kadınlar genetik olarak bilgisayarlara ilgilenmeyen bir yapıya mı sahip (!)

● "Kadınlar erkekler kadar yetenekli değil."

- Pek çok yayın organı, cinsiyete-bağlı zihinsel farklılıklar olduğunu iddia eden bilimsel çalışmaları yayınlarken, hiçbir farklılık olmadığını iddia eden çalışmaları önemsemiyor,
- Sık sık, diğer araştırmacılar orijinal araştırmacıların yöntemlerinde buldukları yanlışlıkları ve noksanlıkları dile getiriyorlar, ancak bu hikayeler basında pek az yer buluyor...

Cinsiyete bağılı zihinsel farklılıklar...?

● “Kadınlar genelde matematikte, uzaysal düşünmede ya da mantıkta erkekler kadar yetenekli değildir”

● Kadın ve erkek beyinleri arasındaki fiziksel farklılıklar, kadınların ve erkeklerin arasında zihinsel farklılıklar olduğu anlamına gelmiyor,

● Genetik sebepli olanlarla çevresel sebeplerin sonucu olan farklılıklar ayırd edilmelidir,

Kadınlar kendilerine yeterince güvenmiyor

- Kadınlar ciddi olarak, birçok alanda yeteneklerini küçümsemektedirler, özellikle de bilgisayar alanında;

- Bilgisayar bilimlerinde yeni başlayan erkek öğrencilerin %53'ü kendilerini bilgisayar bilimleri derslerine oldukça hazır görürken, kız öğrencilerin %0'ı bu görüşe varmıştır. Ancak yıl sonunda, 7 kız öğrenciden 6'sı A ya da B ortalamasına sahip olarak ayrılmıştır...

Kadınlar arkadaşlık ya da danışmanlık için daha az fırsata sahipler

Diğer tüm disiplinlerde olduğu gibi, bilgisayar bilimlerinde de eğer soru sorabileceğiniz arkadaşlarınız ya da danışabileceğiniz bir topluluğunuz varsa, öğrenme işi daha kolay olacaktır,

- Kadınlar kendi ilgilerini paylaşan çok az kadın buluyor, hatta bazen hiç bulamıyorlar,

devam ...

Geribeslemeli bir döngü...

- Bilgisayar bilimlerinde az sayıda kadın, yine bilgisayar bilimlerindeki az sayıda kadına yol gösterebiliyor,
- Ve bu geribeslemeli döngü, tüm şartlar eşit olduğu takdirde eğer erkek olsalardı bilgisayar bilimlerini bırakmayacak kadınların bilgisayar bilimlerini bırakmalarına sebep oluyor...

Kadınların erken yaşlarda cesaretleri kırılıyor

Bilgisayar bilimlerinde kadınlara yönelik sosyal baskı oldukça erken yaşlarda başlıyor,

- Okul öncesi çocukları bile, hangi işlerin kadınlar, hangi işlerin erkekler için olduğu konusunda görüşe sahiptir...

Erkeklerin ve kadınların, özellikle doğuştan farklı davrandıklarını farzettığınız zaman, sanki hiçbir kadın ayrımcılığa uğramıyormuş gibi gelir, oysa;

- Aile bilgisayarının çoğunlukla kızların odasında değil de erkeklerin odasında durması iyi bir örnektir...

Bilgisayarla ilgilenmek asosyal olmak olarak algılanıyor

● Bilgisayarlarla çalışmak, yalnız yaşayan ya da günlük insan ilişkileri olmayan insanların uğraşymış gibi algılanıyor,

- Kadınlar erkeklere göre, daha sosyal, yardımsever ve genel olarak insan etkileşimleriyle daha ilgili olarak kabul ediliyor, ve bu yüzden;
- Bilgisayarcılığın kadınlar için daha az çekici olduğu gözüyle bakılıyor...

● Oysa, bilgisayarlıktan daha az sosyal olan meslekler, kadınlara daha çekici geliyor

Dişı rol modeller yok

- Bilgisayarlarla ilgili kadınlar şüphesiz mevcuttur, ancak çok az insan bir kadın bilgisayar bilimcisiyle tanışma fırsatı yakalar;

- Kadınlar, kendilerini daha da görünmez kılan bir alçakgönüllülüğe sahiptir,

- Anneler ve kadın okul öğretmenleri sürekli bilgisayarlar hakkında hiçbir şey bilmediklerinden yakınırlar,

- Sonuç olarak, kızlar, bilgisayarlarla etkileşimde bulunan ya da bu konuda kendinden emin bir kadın örneği olmadan yetişirler...

Kadın bilişimciler kendilerini saklamamalıdır

Bilgisayar bilimlerindeki tüm kadınlar, istemeseler bile mümkün olabildiğince görünür olmalıdırlar,

Reklamınızın yapılmasına izin vermekle ardından gelen kadın bilişimcilere örnek teşkil edersiniz...

Reklamlar, medya bilgisayarların erkekler için olduğunu söylüyor

- Bilgisayar reklamlarında, reklamdaki kişinin cinsiyeti büyük ihtimalle erkektir,

- Eğer bilgisayar reklamında bir kadın rol alıyorsa, çoğu zaman bu kadınlar garip makyajlar yapan, garip giyinen ve bilgisayarı nasıl kullanacağını göstermesi için bir erkeğin yardımına ihtiyaç duyarlar...

- Filmler ve televizyon da bundan aşağı kalmaz;

- Ne zaman bir kadın bir programcı olarak tarif edilse, ekran zamanının çoğu programcılık yeteneğini göstermekten çok kadının fiziksel özelliklerini sergilemeye harcanır (!)

Kadınların özellikle Linux'tan uzak durmasının nedenleri

Linux geliştirmesi, programlamanın diğer alanlarına göre çok daha rekabetçi ve acımasız;

- Genelde kod yazarken alacağınız tek ödül;
- Statünüz ve ekranlarınızın tasvipleri ya da,
- Daha az rastlansa da, "ödülünüz" kırıcı bir hiddet ya da daha da kötüsü yanıtsızlık olabilir...

devam ...

- Kadınlar rekabetçi ya da çatışmacı bir ruha sahip olmadıkları için, bu işe başlamak için daha az güvene sahip oluyorlar,

- Linux ve açık kaynak dünyası genelde bilgisayarın diğer alanlarına göre daha zor kaldığı için uzak duruyorlar....

Kadınları Linux'a Teşvik Etmek İçin Yapılması & YapılMAması Gerekenler

Cinsel ayrımcı şakalar yapmayın

- Cinsel ayrımcı şakalar, kadınları herhangi bir gruptan kovmak için kullanılan yollardan biridir,
- Birçok insanın yanıldığı nokta, cinsiyete bağlı esprilerin içeriğine bakmaksızın birçok kadını sinirlendirdiğidir,

Cinsel ayrımcı şakalar yapmayın

● Kadınların çok fazla alingan !?

- Kadınlar alingan olsa da olmasa da, cinsel içerikli yorumlar ve espriler kadınları uzaklaştırmaya yetiyor,
- Eğer amaç bu değilse, o zaman cinsel ayrımcı espriler yapılmamalı,
- Eğer esprinin cinsiyetçi bir espri olup olmadığı bilinmiyorsa, söyleyecek başka birşeyler bulunmalı!

Cinsel ayrımcı şakalara karşı çıkın

● Herhangi bir e-posta listesinde ya da birebir şahit olduğunuz cinsel ayrımcı esprilerden şikayetçi olun ve hoşunuza gitmediğini belirtin,

● Kadınlar bu tarz şakalar gördüklerinde susmayı tercih ediyorlar,

● Cinsel ayrımcı esprilerle başa çıkmanın en iyi yollarından biri de onlarla dalga geçmektir,

Klavyeyi almayın

- Birisi bir soru sorduğunda cevabı vermek yerine klavyeyi alıp komutu kendiniz yazmayın!

- Bu durum öğrenmeyi daha da zorlaştırmasının yanında insanların kendilerini yardıma muhtaç ve aptal hissetmesine yol açar,

- Eğer insanlar gerçekten birşeyler öğrenmek istiyorlarsa, onlara öğrenmek için bir şans verilmeli;

- Farkında olmadan yardım etmek isterken zararlı olabilirsiniz,
- Bunun yerine, bir şeyleri sabırla anlatmayı ve komutları kendisinin yazmasına izin vermeyi deneyin

Bilgisayar bilimlerinde kadınların eksikliğinden şikayet etmeyin

- Bilgisayar bilimlerinde kadınların eksikliği hakkında, kadınların bakış açısından bakarak yaklaşmak olumlu bir davranıştır,
- Bilgisayar dünyasından bir kadını usandırmak için en iyi yol, kadınların eksikliğinden yakınmaktır,
- Bu davranış, etrafınızdaki kadınların kendilerini görünmez hissetmelerine ya da istenmediklerini sanmalarına neden olacaktır...

Kadınları bilgisayar bilimlerine teşvik edin

Bilgisayar bilimlerinde kadınların azlığıyla ilgili yakınmak yerine, bununla ilgili birşeyler yapın,

- Kadınların bu konu hakkındaki şikayetlerini ciddiye alın,
- Kadınların niçin bilgisayardan, matematikten ve genel olarak fen bilimlerinden neden uzak durduğuna dair yapılan çalışmaları okuyun...

Eğer imkanınız varsa, kadınlara yol göstermeyi deneyin,

- Yol göstermek, eğitim ve kariyer alanında kılavuzluk etmek, tavsiyelerde bulunmaktır...
- Uygun yol göstericiler bulmak oldukça zordur; ancak eğer bulunursa, sonuçları görmeye değerdir...

Çok fazla eleştirmeyin

- Kadınlar, kendilerini eleştirmeyi sevmelerine rağmen, eleştirilere karşı erkeklerden daha duyarlıdırlar,

- Bu yüzden, kadınlar ağır ve hoş olmayan eleştirilere erkeklerden daha fazla alınırlar,

- İnsanlar bir konu hakkında kötü olduklarını hisstmeye başarlarsa, ilgilerini kaybederler,

- Bu yüzden, eğer birilerinin Linux'la ilgilenmesini istiyorsanız, onun bu işte hiç iyi olmadığına inandıracak kadar eleştiri yapmayın!

İltifat edin..?

- Genelde işi ile ilgili övgüler almak, bir kadının kendine güvenini geliştireceği gibi, konuyla olan ilgisini de geri getirecektir,

- Aksi takdirde eğer gerçekten Linux'ta iyi olmadığını düşünürse, muhtemelen Linux'la çalışmayı bırakacaktır...

- Dürüst ve samimi olun,

- Eğer program gerçekten çöplükten başka birşey değilse, ona programının sözdizimsel güzelliğine hayran kaldığınızı söylemeyin!

devam...

- Uygun cümleler söyleyin,

- Deneyimli bir programcıya Linux yüklemeye ilgili bir iltifat yapmayın!

- Kendinizle karşılaştırın,

- Eğer bash programlamayı sizden daha kısa bir sürede öğrendiyse, bunu açıkça söylemekten çekinmeyin,

- Eleştirmeden önce iltifat edin,

- Yapıcı bir eleştiri yapmak istiyorsanız, işe neyi düzgün yaptığını söyleyerek başlayabilirsiniz...

Sadece erkek konuşmacıları davet etmeyin

- Tüm konuşmacılar erkek olursa, kadınlar bu durumun farkına varacak ve iyi karşılanmadıklarını hissedeceklerdir,

- Bir alana ilgi sağlamak için tanımlanan rol modelleri büyük önem taşır...

- Kadınları konuşmaları için davet edin,

- Kadın konuşmacılar, etkinliğinize kadınların gelmesini sağlamak için izlenecek bir numaralı yoldur,

Katılımı zor toplantılar düzenlemeyin

- Toplantılarınızı gecenin ilerleyen saatlerinde değil de, aile ya da okul dışı uygun zamanlara ayarlayın,
- Toplantılarınızı güvenli, kolayca ulaşılabilir bir yerde yapmaya özen gösterin,

İnsanlara kaynakmaları için yardım edin

Yeni gelenlerden ilgilendiği alanlar ve uğraştığı projeler hakkında biraz bahsetmelerini isteyin,

- Böylece yeni insanlar kimle konuşabileceklerini anlamış olurlar...

Yeni katılan insanlara hoş karşılandıklarını hissettirin,

- Eğer tüm eskiler yeni katılan kişiyle konuşmayı reddeder ya da tanımazlarsa, bu yeni aday muhtemelen kendini hoş karşılanmamış hissedecektir

Ama ben zaten bunları yapmıyorum!

Eğer grubunuz dokuz tane yardımsever ve kibar üyeye sahipse, ancak bir tane kaba ve cinsel ayrımcı üye varsa, birçok kadın bu tek üyeden dolayı grubunuzdan uzak duracaktır,

- Böyle bir durumda, o kişinin attığı e-postalara cevap verin ve onunla aynı fikirde olmadığınızı ve düşüncelerini onaylamadığınızı söyleyin...

Bir çok insan bu davranışlardan hiç birini yapmadığını iddia eder, ancak;

- Çoğu erkek bunları yaptıklarından tamamen habersizler ve yaptıkları yorumların ya da şakaların ne kadar kırıcı olduğunun farkında değiller...

Son Söz ...

İyi niyetli olabilir ve yine de kadınları uzaklaştırabilirsiniz,

Bazen teşvik etmek için iyi gözükten yollar aslında karşınızdakinin ne kadar tuhaf ve alışılmışın dışında gördüğünüz anlamına gelebilir...

Eğer kadınlara karşı olan davranışlarınızın nasıl olduğu hakkında tereddütteyseniz...

O zaman, grupta açık sözlülüğüyle bilinen bir kadını bulmanız ve daha önce kadınlara yönelik rahatsız edici konuşmalar yapıp yapmadığınızı sormalısınız...

Kadın Toplulukları

LinuxChix - LINUXCHIX.org

- Linux'la ilgilenen kadınlar için kurulmuş, etkin ve büyüyen bir dernek,
- Çekirdek geliştiricileri, Mozilla geliştiricileri, GNOME vakfı üyesi, O'Really yazarları, lise öğrencileri....
- Çevrimiçi programlama kursları, kitap ve yazılım incelemeleri, çekirdek kodlama dersleri, e-posta listeleri...

- GNOME projesinde aktif kadın katılımcıları arttırarak “görünür” olmalarını sağlamak,
- Güvenilir yol göstericilerle tanışmalarını sağlamak,
- Gerekli kılavuzların web üzreinde ya da IRC'de tutulması,
- Bug-squashing partileri,
- GNOME geliştiricileriyle iş birliği yapmak için gerekli fırsatları yaratmak,
- Linux konferanslarında seminerler vermek,
- GNOME topluluğunda kadın katılımcı sayısını arttırmak ve bilgilendirmek...

KDEWomen - women.kde.org

- Kadın geliştiriciler, belgeler, kılavuzlar, görüşler,
- Yeni başlayanlar için yardım ve öğütler,
- Programlama hakkında faydalı ipuçları,
- Tartışma listeleri ve chat odaları....

Debian Women - women.alioth.debian.org

- İlgili konularda bir e-posta listesi yürütmek,
- Teknik sorular, ilgili konularla ilgili IRC kanalında buluşmak ve Debian geliştiricileri ile bir araya gelmek,
- Linux konferanslarında, okullarda ve kullanıcı gruplarında seminerler düzenlemek,
- Kadınları Debian projesiyle işbirliğine teşvik etmek, ve gerekli konularda eğitmek

Kaynaklar

Kadınları Linux Kullanmaya NASIL Teşvik Edersiniz?

<http://www.belgeler.org/howto/encourage-women-howto.html>

Women In Linux – HOWTO

<http://tille.xalasys.com/cyberfeministe/HOWTO/>

Not Your Girlfriend: The next generation of women hackers are doing it for themselves

<http://www.sfgate.com/cgi-bin/article.cgi?file=/gate/archive/2001/10/11/womhacker>

Women In Computing

<http://www.sacbee.com/static/archive/news/projects/women/wcmain.html#top>

Komuniteler

<http://www.linuxchix.org/>

<http://live.gnome.org/GnomeWomen>

<http://women.kde.org/>

<http://women.alioth.debian.org/>

! Bu Seminerin Notları <http://seminar.linux.org.tr>

